

Μ Ε Θ Ω Ν Η

3ο ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1825

Τὴν 30 Ἀπριλίου ὁ Μιαούλης ἀκούσας τὸν θάνατον τοῦ Τσαμαδοῦ, ἐδάκρυσε καὶ μέχρι βλεφάρων καταβιβάσας τὸν πορφυροῦν πῖλον του, σύνηθες εἰς αὐτὸν σημείον ἢ μεγίστης ἀθυμίας ἢ μεγίστης ὀργῆς, ἔμεινεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἄφωνος· ἐμελέτησε δὲ παραχρῆμα τὴν παραβολωτάτην τῶν πράξεων· ἀπεφάσισε, καὶ καταχομένης ὑπὸ τῶν Ὁθωμανῶν τῆς Σφακτηρίας καὶ στενωπότητος ἐκατέρωθεν ἔντος τοῦ εἰσπλου, συνοδεύων μόνος δύο βραδυκίνητα πυρπολικὰ νὰ ἐμβῆ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸν λιμένα τῆς Πύλου, ὅπου τὰ πλείστα πλοῖα τοῦ Ἰβραϊμοῦ, καὶ νὰ ἐμβάλῃ πῦρ ἀπανταχοῦ. Εἰς μάτην ὁ Ἀντώνιος Κριεζῆς καὶ ὁ Γεώργιος Σαχίνης ἀνεδέχοντο αὐτοὶ τὸ ἔργον· ὁ γέρον ἔμεινεν ἀμετάπειστος. Ἀλλὰ περὶ τὴν δειλὴν Ζακύνθους τις κυβερνήτης ἀκατίου φθᾶσας ἀπὸ Μεθώνης, ἀνήγγειλεν ὅτι ἐκεῖ ὁ ὑποναύαρχος τῆς Αἰγύπτου ἔστειλεν ἐπ' ἀγκύρας μετὰ τριῶν φρεγατῶν, δύο κορβετῶν, δεκαεὶς μονοκρότων καὶ ὀκτὼ ἄλλων λεπτοτέρων πλοίων. Ὁ Μιαούλης τότε μεταβαλὼν γνώμην, ἀπάγωμεν εἰς Μεθώνην, «ἀνέκραξε» ἡ κηδεύσωμεν ἀξίως τὸν Τσαμαδοῦ! καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν πλοίων ὄλων καὶ ὑπὸ τῶν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν προσελθόντων ἀπὸ τῆς Ὑδρας δύο πολεμικῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ραφαήλ καὶ Ἰωάννου Βελεβίνου καὶ τεσσάρων πυρπολικῶν τοῦ Δημητρίου Τσάπελη, Ἀναγνώστου Δημαμά, Μαρίνου Σπαχῆ καὶ Ἀντωνίου Βίκου, ἐπέστη περὶ τὰ μέσα τῆς νυκτὸς εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ὀρηκτηρίου· κρατῶν δὲ τὸν ἔχθρον ἔγκλειστον αὐτὸς παρεκέλευσεν, αὐτὸς ὠδήγησε τοὺς αἰτναίους Κύκλωπας τῆς Ὑδρας. Ὁ Πιπῆνος καὶ ὁ Πολίτης ἐπέδραμον εἰς τὰς φρεγάτας, ὁ Τσάπελης καὶ ὁ Δημαμάς εἰς τὰς κορβεττάς, ὁ Σπαχῆς καὶ ὁ Βίκος εἰς τὰ μονόκροτα. Ζεφύρου ἐπιπνέοντος, τὸ πῦρ ταχὺ ἀπὸ μιᾶς ἄκρας τοῦ λιμένος εἰς ἄλλην διεχύθη καὶ εἰς τὸ φρούριον μετεδόθη, καὶ παρεκτός μόνης τῆς στρατηγίδος, ἧτις ἐξέφυγεν, εἰκοσιοκτὼ πλοῖα καὶ πεντακισχίλιοι ναῦται ἢ στρατιῶται συναπωλέσθησαν. Μία μετ' ἄλλην ἐβόμβησαν εἰκοσιοκτὼ ἐκπυροκροτήσεις ὡς εἰς τελετὴν ἐνταφιασμοῦ ὀλμοβολήσεις βραδείαι. Ὁ Μιαούλης ἀπὸ τῆς πύρας ἀκούων ἐμέτρει αὐτάς καὶ ὅτε ὁ ἄνεμος ἔπαυσε φέρων καὶ τὴν ἐσχάτην μέχρι Μαλέου «ὦ Τσαμαδὲ, ἀνεφώνησεν, ἄν δὲν σὲ διεσώσαμεν, κἄν σ' ἐξεδιχῶσαμεν!» ὁ δὲ Ἰβραϊμῆς ἐκπλαγείς, ἀπέπλευσε κατὰ τάχος εἰς Κρήτην.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΟΥΤΣΟΣ.

(1) Ὁ καπετάνιος ἔβαλε μένα μπουρλοτιέρη. Νὰ τὸ θυμοῦμαι! ὄξω ἔτὰ Μοθωκόρωνα οὔτε καν-δῆλι δὲν ἔφεγγε, σκοτάδι καὶ νέκρα· ἢ πούλια ἔδειχνε μεσάνυχτα· οἱ Τουρκαῶδες ῥοχάλιζαν βαρεῖά μεσ' ἔς τὰ καράβια τους· ἐμεῖς ἐπήραμε τὸ μπουρλότο μὲ τὸ δαυλὶ ἔς τὸ χέρι· ζυγώνομε· ἢ φεργάδα μεσ' ἔς τὸ σκοτάδι ἔμοιαζε σὰν κανένα θεώρατο, κατὰμαυρο θηρίο· ζυγώνομε ἀκόμα· τί καρδιοχτύπι ἦταν ἐκεῖνο! Ἄν μᾶς ἐννοιωθῶν εἴμασθαι χαμένοι· μὰ κοιμούντανε βαρεῖά ὄλοι τους· ἄχ καὶ πῶς θὰ ζυπνήσετε ἀγάδες! Ζυγώνομε ἀκόμα καὶ νὰ σου καὶ κολλοῦμε τὸ μπουρλότο ἔς τὴ φεργάδα, κ' οἱ γάτζοι ποῦχε μπρὸς μπερδεύθηκν ἔς τὰ σχοινιά της· κἀνω τὸ σταυρό μου καὶ βάζω τὴ φωτιά. Ἐβρόντησαν τὰ οὐράνια, ἐτράνταζε τὸ λιμάνι· μὰ γῶ, παιδί, βλέπεις, ἀτζαμῆς, σάσις, δὲν πῆδηξα μεσ' ἔς τὴ βάρκα, ποῦ ἔφυγε· ἔμεινα ἔς τὸ μπουρλότο· ἢ κουπαστὴ τινάχκε ἔς τὸν ἀέρα καὶ νοιώθω ἕνα δυνατὸ πόνο ἴψηλά ἔς τὸ ποδάρι μου καὶ βλέπω πῶς πῆρε φωτιά τὸ κρέας μου καὶ πέφτω ἔς τὴ θάλασσα. Μὰ τότε ἔγεινεν ἕνα κακὸ ποῦ δὲ μετάρειδαν τὰ μάτια μου· ἢ φεργάδα ἀναψε μὲ μιᾶς, γιατί εἶχε τζιπαχὰνέ μέσα καὶ τινάχκε ἔς τὸν ἀέρα· ἀνάμεσα ἀπὸ κἄτι φλόγαις κόκκιναις, κίτριναις, γαλάζιαις, ποῦ σφύριζαν σὰν φίδια, πετιοῦνταν ἢ φεργάδα κομμάτια κομμάτια· οἱ Τουρκαῶδες, τᾶρμενα, τὰ κανόνια, ἀρμένιζαν ἔς τὸν οὐρανὸ καὶ πέφτοντας περνοῦσαν ἴπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου· ἐπέφταν τριγύρω μου πλάτς! πλούτς! Ἄν μ' εὔρισκε τίποτε θὰ μ' ἔβρινε ἔς τὸν τόπο· δὸς του βουτιαῖς καὶ μακροβούτια· μὰ βγάζοντας τὸ κεφάλι μου ἀπάνω γιὰ νὰ πάρω ἀνάσασι, μεσ' ἔς τὴν κοσμοχαλασίᾳ ἐκείνη εἶδα μιὰ βάρκα νᾶρχεται σιγά· ἄν εἶνε τούρκικη εἶπα θὰ πάγω μοναχός μου ἔς τὸ φούντο γιὰ νὰ μὴ μὲ πιάσουν τὰ σκυλιά· ἔς τὸ πολεμάρκο μὲ εἶχαν γιὰ χαμένο· βρὲ τὸ καυμένο τὸ παιδί, εἶπαν, χάθηκε· μὰ ὁ Θεὸς τοὺς φώτισε κ' ἔστειλαν μιὰ βάρκα γιὰ νὰ ἰδῆ· ὅταν ζύγωσε κ' εἶδα πῶς ἦταν δική μας ἔβαλα ταῖς φωναῖς, γιατί τριγύρω μου ἔπλεαν τόσα κεφάλια, κορμιά, χαλάσματα, καὶ μ' ἔβαζαν ἔς τὴ μέση, σὰν νᾶταν θυμωμένα μαζί μου, κ' ἐγὼ τᾶμπωχνα γιὰ νὰ περάσω, ποῦ δὲν ἔμπορῶσαν ἀπὸ μακρὰ νὰ μὲ ἰδοῦν, νὰ μὲ γνωρίσουν· ἦρθαν μ' ἐπῆραν, μ' ἐπήγαν ἔς τὸ πολεμάρκο...

Α. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ.

(1) Ἐκ τῆς ἀφηγήσεως γέροντος πυρπολητοῦ.